

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde narenciye; en az 1 milyon insanın geçimini sağladığı bir sektördür. Her geçen gün daha iyi bir düzeye gelmesi beklenen narenciye sektörü; ağaçlarda çürümeye bırakılan ürün, ödenemeyen borç ve krediler ile umutsuz insanların artmasına şahitlik etmektedir.

Türkiye, narenciye üretimi açısından oldukça şanslı bir iklime sahiptir. Portakal, mandalina, limon, greyfurt ve turunc ülkemizde bol miktarda üretilmekte, ancak hak ettiği düzeyde değerlendirilip, kar edilememektedir. Sahip olduğumuz vitamin deposu narenciye ülkemizde ziyan edilmektedir.

Ülkemizde, 2000 yılında, 26.333 ağaçtan ortalama, 2.222.200 ton narenciye üretimi yapılmışken, bu sayı 2011 yılında, 30.119 ağaca yükselmiş olup, 3.613.766 ton üretim yapılmıştır.

TÜİK verilerine göre; ülkemizde greyfurtun tüketici fiyatları; 2002'de ortalama, 0,75 ile 0,80 TL. iken; 2012 yılında ; 1,50 TL. 2013 yılında; 1,65 TL,

Limon; 2002'de 0,17 TL, iken; 2012 yılında; 3,5 – 4 TL, 2013 yılında 3 – 4 TL,

Mandalina; 2002'de; 0,80 TL, 2012'de; 2 – 3,5 TL, 2013 yılında 2.5 – 3,5 TL

Portakal; 2002'de; 0,80 TL, 2012'de; 1,50 – 3 TL, 2013 yılında; 2 – 3 TL olarak görülmektedir.

Bunlar tüketici fiyatlarıdır. üreticiden bu ürünün çıkış fiyatı ancak 4 de 1 yada 5 de 1'dir. Yani bu ürünlerin 2012 yılı itibarıyla üreticiden çıkış fiyatı 50 kuruşu geçmemektedir. Bu yıl durum yine aynıdır.

Mazot 2002 yılında 1,1 tl iken, 2013 yılında 4 TL'yi geçmiş, gübre çeşitlerinin ton fiyatı 2002 de ortalama; 2 TL iken 2013'de bu fiyat 1000 TL'yi geçmiştir.

Bu fiyatlara gündelik toplayıcıları, gübreyi, suyu, ilacı da ekleyin ve sonunda; bizim manavdan, marketten 2 - 3,5 TL'ye aldığımız portakalı, mandalinayı üreticinin 10 ila 50 kuruşa verdiğini düşünün.

Dekar başına maliyet her geçen gün artmaktayken, kazanç olmadığı gibi, zarar yaşanmaktadır.

Narenciye üretmeye karar verildiğinde, istikrarlı ürün politikası gerekmektedir. Ülkemizde herhangi bir politikanın olmaması ve pazarlama sisteminde araçların belirleyici olması çok büyük bir sorundur.

Ülkemiz narenciye üretiminin %13'ünü sağlayan, yıllık narenciye üretimi 450-500 bin ton olan Erzin ilçemizin hemen yakınında; Burnaz deniz sahilinde 5 adet termik santral yapılması planlanmaktadır.

Halen doğalgaz çevrim santralinin inşaatı devam etmektedir. Buraya tesis edilecek termik santrallerin ve ağır sanayinin insan sağlığına ve çevreye çok büyük zararları olacaktır. En önemli zararı da, narenciye üreticilerine olacaktır.

Üretici binbir zorlukla yetiştirdiği ürünü borçla harçla toplatmaya çalışmakta, bazen de toplatmaması daha uygun olacağından dalında çürümeye bırakmaktadır.

Toplatıp eline geçen ürünü yok pahasına tüccara vermekte, ihraç etmek için ayrı bir çaba harcamakta ve gözü yaşlı bir şekilde maliyla rezillik yaşamaktadır.

Ülke içi kullanımda, piyasaya sürülen narenciyenin yaklaşık 2-3 katı fazlalık olduğu görülmektedir. Yani taze tüketimle bitirmemiz mümkün olmayan bir miktar. Üstelik ülke olarak narenciye tüketimi ile ilgili alışkanlıklarımız da ortadadır.

İnsanımız vitamin haplarını leblebi gibi yutuyor, ama hastalanmadan, c vitamini deposu narenciye suyunu içmek yada meyveyi tüketmek zor geliyor.

Narenciye sadece taze ve yiyecek maddesi olarak tüketilmesi dışında, dayanıklılığı ve kullanım süresi artırılarak yiyecek veya içecek olarak kullanımı dışında, ayrıca kozmetik ve sanayi kuruluşlarında kullanıma kazandırılması için de etkin çalışmalar başlatılmalıdır.

Ülkemizde; Üretici ve ihracatçılar birbirlerinden bağımsız olarak örgütlendiğinden pazarın beklentilerini karşılamak zorlaşmaktadır.

Diğer taraftan, ürünün işlenmesini sağlayacak modern işleme tekniklerinin kullanıldığı, gerekli tesislerin kurulmasının teşvik edilmemesi, ürünün nakliyesinde karşılaşılan bürokratik engeller, bilinçli bir üretim ve örgütlenme sağlanamaması, ar-ge çalışmalarına yeterli önemin verilmemesi, fidan tedariki ve ürün çeşitlendirmesinde yaşanan sorunlar nedeniyle sektör gelişmemiştir.

Gerek üreticinin hak ettiği geliri elde edebilmesi, gerekse ihracatçının uluslararası pazarlardaki katı rekabet koşullarıyla mücadele edebilmesi amacıyla, narenciye üretimi, saklanması, tüketimi ve satışında ülkemizde şu anda bulunduğumuz durum, sorunlar, çözüm yolları ve alınması gereken önlemlere yönelik olarak Anayasa'nın 98'nci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İsmail Kaptan
Ayt. M. V.
Kamer peng
Tuncel m
Kegeler

Av. Mevlüt DUDU
CHP Hatay Milletvekili

Celal DİNŞER
İst. Mil. V.
[Signature]

155 Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi